

NİJERYA ÜLKE RAPORU

MAYIS 2020

*Gebze Ticaret Odası
Ticaret Bölümü*

NİJERYA

BAŞLICA SOSYAL GÖSTERGELER

Resmi Adı	Nijerya Federal Cumhuriyeti
Nüfus	190,9 milyon
Dil	İngilizce (resmi) --- Yerel Diller: Hausa, Igbo, Yorubo
Yüzölçümü	923.770 km ²
Başkent	Abuja
Başlıca Şehirleri	Lagos, Ibadan, Benin
Yönetim Şekli	Federal Cumhuriyet (36 Eyalet & Federal başkent Abuja)
Devlet Başkanı	Muhammadu Buhari
Para Birimi	Naira

Coğrafi Konum

Batı Afrika ülkesi olan Nijerya'nın kara yüzölçümü (land area) toplam 923.770 km²'dir. Yüzölçümün %7,6'sı ormanlık, %77'si tarım arazisidir. Kara sınırı 4.037 km'dir. Bölgenin en geniş topraklara sahip ülkelerinden birisidir. Ülkenin 853 km uzunluğundaki deniz kıyıları ise güneyinde yer alan Atlas Okyanusu ve Gine körfezine açılır. Ülkede başlıca coğrafi oluşumlar Adamawa ve Jos platoları, Nijer nehri ve Nijer deltasıdır. Ülkenin kuzeyinde yer alan çöl bölgesi de iklim bakımından önemli etkisi olan bir coğrafi oluşumdur. Ülkede "Y" şeklinde birleşen ve Atlas Okyanusuna dökülen Nijer ve Benue nehirleri ülke coğrafyasını üç ana bölgeye böler niteliktedir. Tropik iklime sahip olan Nijerya'da bu iki nehir bitki örtüsü oluşumunda da önemli rol oynamaktadır.

Temel Ekonomik Göstergeler

	2014	2015	2016	2017	2018	2019	2020	2021
GSYİH (Cari Fiyatlar - SAGP-milyar \$)	1057,17	1096,51	1089,95	1119,43	1168,75	1215,39	1181,4	1232,91
GSYİH Büyüme (Sabit Fiyatlar -%)	6,31	2,65	-1,62	0,81	1,92	2,21	-3,41	2,37
Kişi Başına Düşen GSYİH'daki Değişim Oranı (Cari Fiyatlar-SAGP- %)	3,51	-0,03	-4,17	-1,79	-0,68	-0,38	-5,84	-0,18
Tüketici Fiyat Enflasyonu (ort, %)	8,05	9,01	15,7	16,5	12,09	11,4	13,39	12,37
İşsizliğin Toplam İşgücüne Oranı (%)	7,84	9	13,38	17,46	22,56			
Devletin Genel Net Borçlanmasının GSYİH'ya Oranı (%)	-2,13	-3,17	-4,01	-5,4	-4,31	-4,98	-6,42	-5,84
Cari Ödemeler Dengesinin GSYİH'ya Oranı (%)	0,16	-3,14	0,67	2,77	1,34	-3,8	-3,32	-2,51

2009 yılında 270 milyar dolar seviyesindeki GSYİH, 2014 yılında 568 milyar dolarla zirve yapmıştır. 2015, 2016 ve 2017 yıllarında ise düşüşe geçerek sırasıyla 494 milyar dolar, 405 milyar dolar ve 376 milyar dolar olarak gerçekleşmiştir. Milli gelir, 2018 yılında yaklaşık 400 milyar dolar olarak gerçekleşmiş olup, 2019 yılında ise yaklaşık 445 milyar dolar olacağı tahmin edilmektedir (IMF).

Dünya Bankasına göre, 2017 yılı GSYİH'sı içinde tarımın payı %20,8; sanayinin %22,3 ve hizmetler sektörünün payı %55,8'dir.

KDV oranı %5'tir. Nijerya, Afrika'nın (ECOWAS dahil) en düşük KDV oranına sahip ülkesidir. IMF, düşen petrol gelirlerini mahsuben, bütçe gelirlerinin artırılması amacıyla KDV oranının yükseltilmesini ve vergi tabanının genişletilmesini tavsiye etmektedir.

9,12 trilyon Naira olan 2018 federal kamu bütçesinin 2019 yılında 8,83 trilyon Naira olarak belirlenmiştir. (Bütçe Bakanlığı: <http://www.nationalplanning.gov.ng/>)

Milli gelirdeki artış veya azalışta, petrol üretimi ve uluslararası piyasa fiyatlarından kaynaklanan gelir artışı (veya azalışı) etkili olmaktadır. Zira ekonomisi petrole dayanan Nijerya, toplam 37 milyar varille dünyanın 10. büyük rezervine sahip olup, 2018 yılında 14. büyük petrol üreticisi ve 9. büyük petrol ihracatçısı ülke olmuştur (OPEC).

Nijerya mülkiyet edinme, inşaat izinlerinin çıkarılması, uluslararası ticaret ve vergi ödeme gibi hususlarda yaşanan sıkıntılar sebebiyle iş yapmanın zor olduğu bir ülke olarak değerlendirilmektedir. Nijerya, Dünya Bankası'nın raporlarına göre iş yapmanın oldukça zor olduğu ülkeler arasında yer almaktadır. Dünya Bankasına göre, iş yapma kolaylığı açısından 190 ülke arasında 145. sırada yer almaktadır. (Dünya Bankası 2018)

Nijerya dünyada gelir dağılımının en bozuk olduğu ilk 10 ülke arasında yer almaktadır. Güney Afrika Cumhuriyeti ve Kenya'dan sonra gelir dağılımının en kötü olduğu 3. ülkedir. Yolsuzluk Algılama Endeksinde 183 ülke arasında 144. sırada yer almıştır.

Ülkenin hane halkı başına en az harcamanın yapıldığı bölge ise Kuzey-Doğu Bölgesi'dir. Tarihsel olarak bu bölge, hayati limanlara sahip olan kıyı şeridindeki bölgelerden daha az refaha sahip olmuştur. Kişi başına gelir kuzeyde, güneye göre %50 daha azdır.

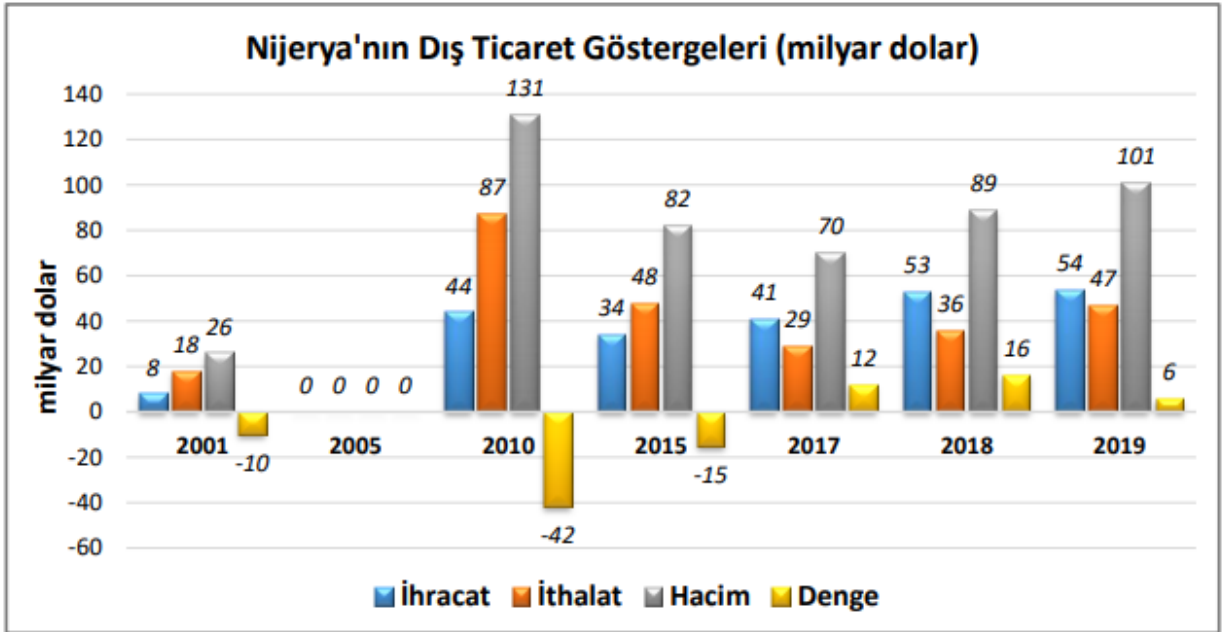
IMF'nin 2018 yılında Nijerya ekonomisiyle ilgili yayımlanan bir raporunda, Nijerya'nın artan petrol fiyatlarının ve yeni döviz tedbirlerinin yardımıyla durgunluktan çıkışı ve döviz rezervlerindeki güçlü toparlanma memnuniyetle karşılanmıştır. Döviz kurlarında bir yakınsama başlangıcı, sıkı para politikası, vergi idaresindeki iyileştirmeler ve iş (ticaret) ortamının iyileştirilmesinde önemli adımlar atılması da dahil olmak üzere Ekonomik İyileşme ve Büyüme Planının uygulanmasındaki ilerleme takdir edilmiştir. Bununla birlikte, IMF, petrol dışı, tarım dışı sektördeki büyümenin artmadığı için önemli zorlukların devam ettiğini; enflasyonun yüksek ve yapışkan kaldığını; işsizliğin arttığını ve yoksulluğun yüksek olduğunu belirtmiştir. Bu açıkların giderilmesi için kapsamlı ve tutarlı politika eylemlerinin acil olarak uygulanması gerektiği ifade edilmiştir.

IMF, Nijerya ekonomisindeki kırılganlıkların düzeltilmesi ve yüksek kişi başı büyüme oranlarının elde edilebilmesinin kapsamlı politikaların acilen uygulanması yoluyla olacağını belirtmiştir. IMF, bu politikaların uygulanmasının artan petrol fiyatları ve yaklaşan seçimler nedeniyle geciktirilmemesinin önemini de vurgulamıştır.

IMF tarafından tavsiye edilen politikalar şunlardır:

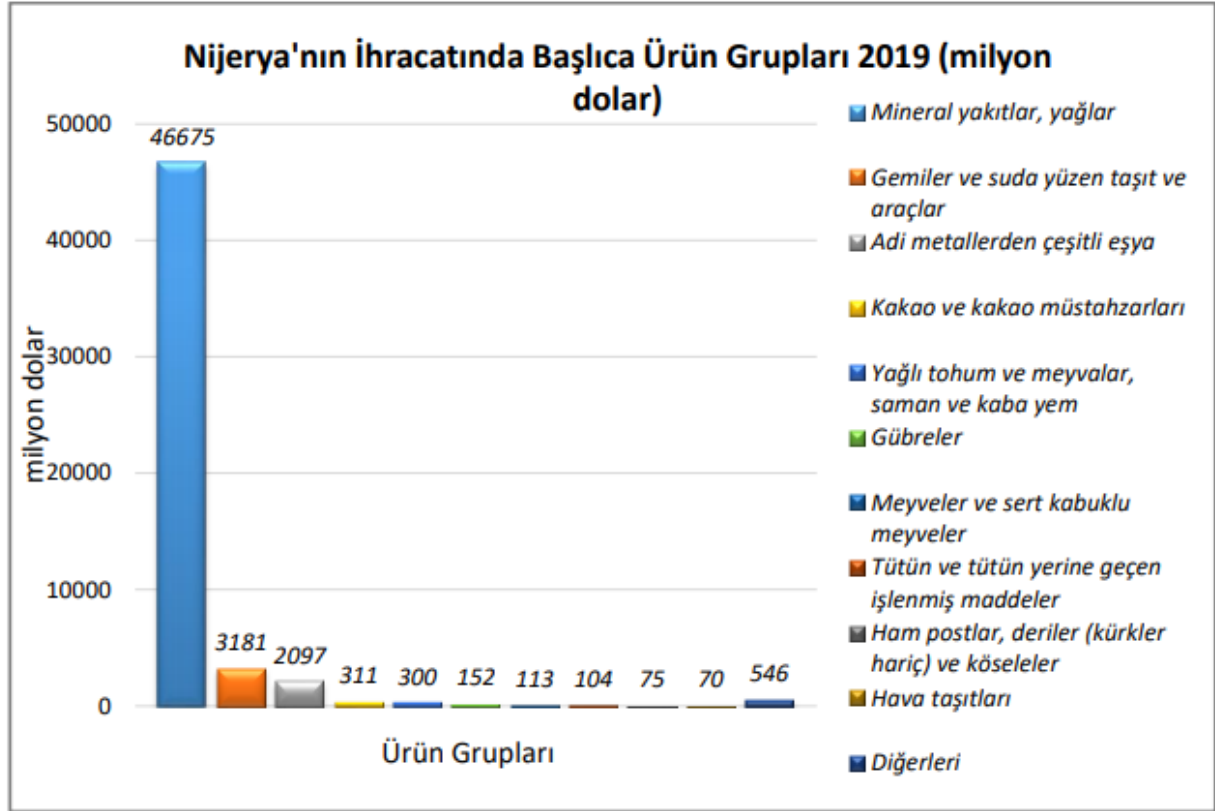
- Büyüme dostu maliye politikasının teşvik edilmesi. Söz konusu maliye politikası şu konulara odaklanmalıdır: Petrol dışı sektörlerden gelen gelir hareketliliğini artıracak girişimler; sermaye harcamalarına öncelik; sağlam borç yönetimi; iyi hedeflenmiş ve ölçeklendirilmiş sosyal güvenlik ağı
- Enflasyonun artışını önleyecek şeffaf para politikası
- Döviz kuru piyasasındaki çarpıklıkların giderilmesi
- Bankacılık sektörünün esnekliğinin artırılması
- Enerji sektöründeki reformlar
- İyi yönetim
- İş (ticaret) yapma alanındaki iyileştirmeler

Dış Ticaret

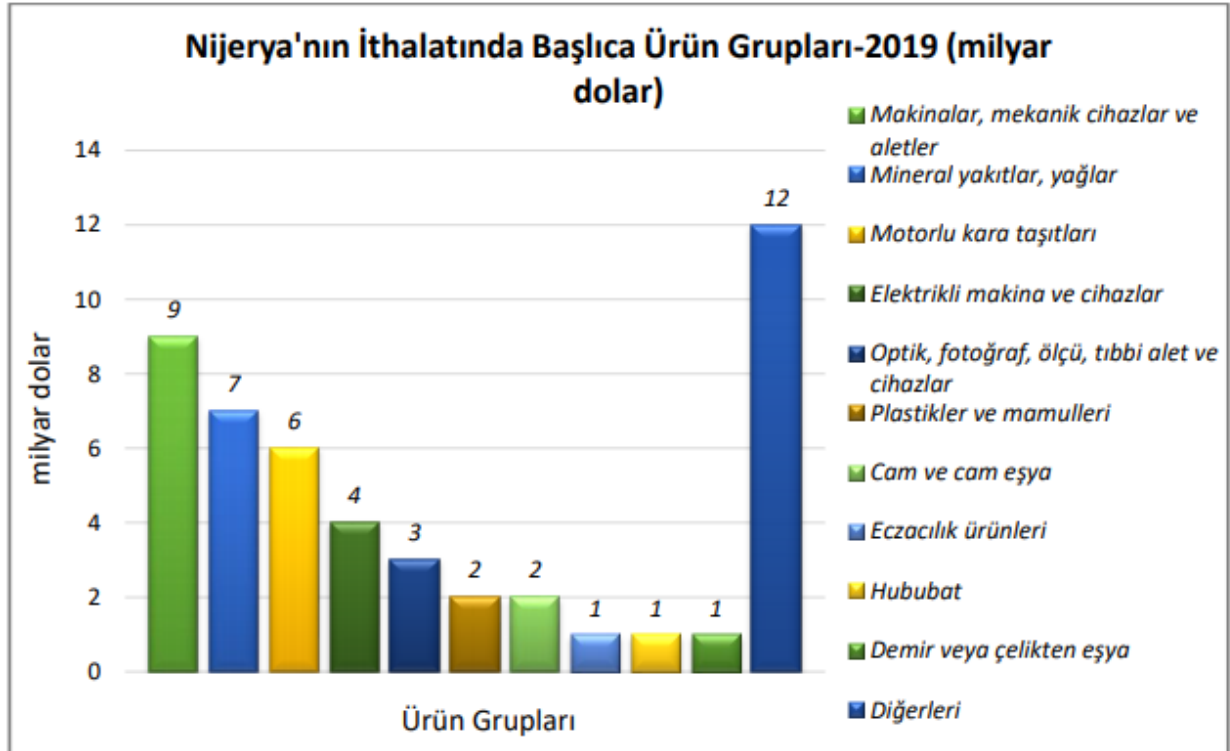

Başlıca Ürünler İtibarı ile Dış Ticaret

İhracat

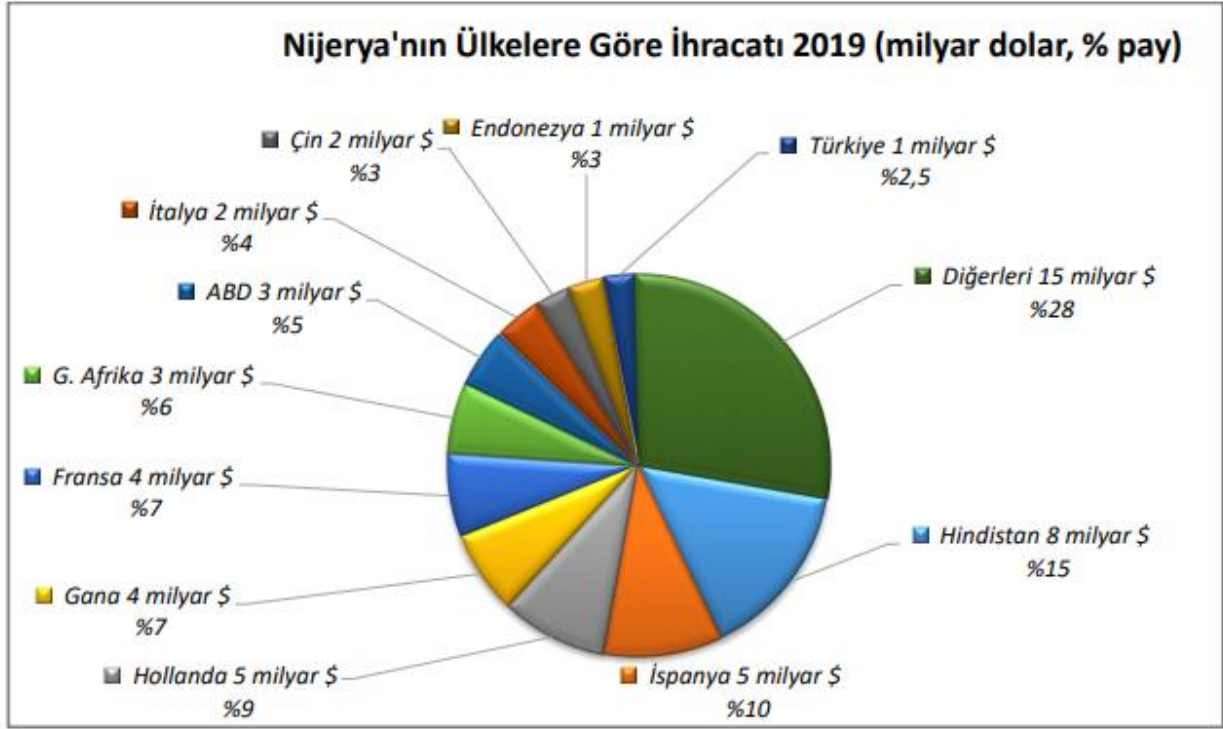

İthalat

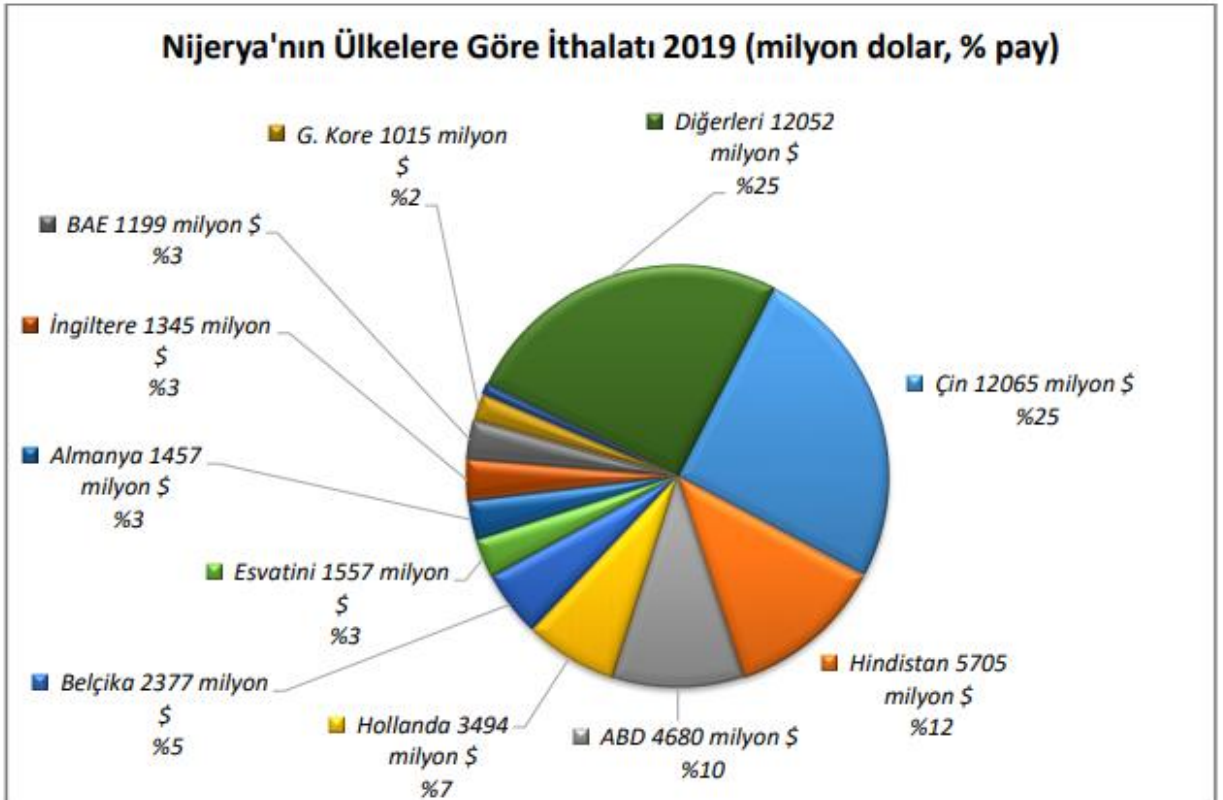

Başlıca Ülkeler İtibarı ile Dış Ticaret

İhracat

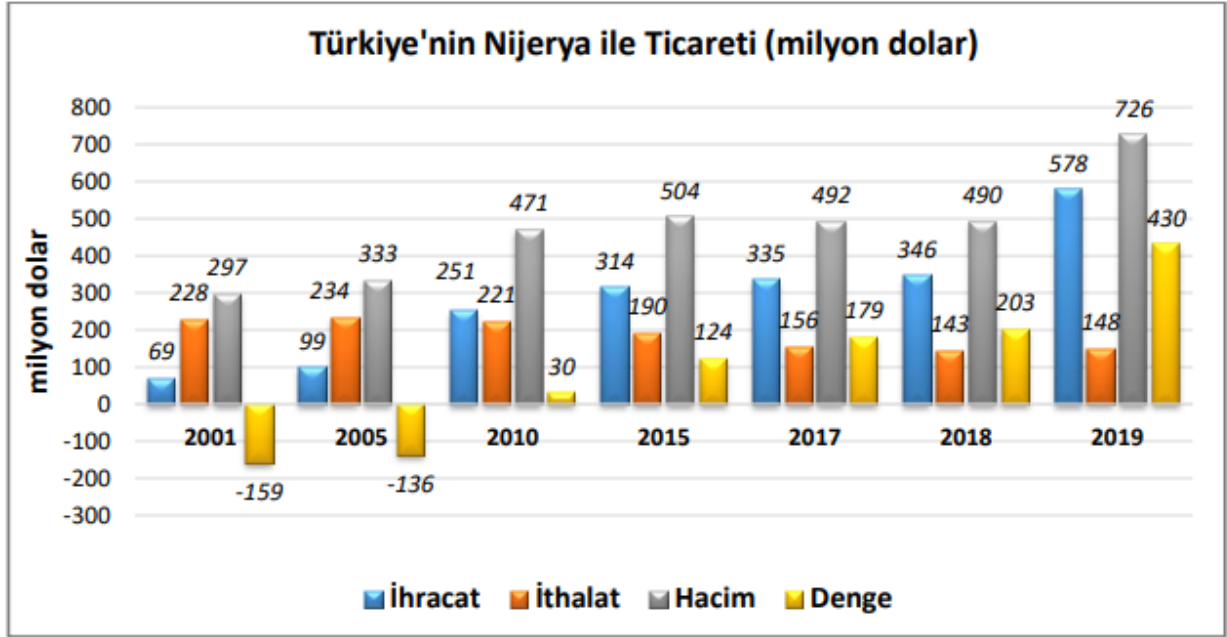
İthalat

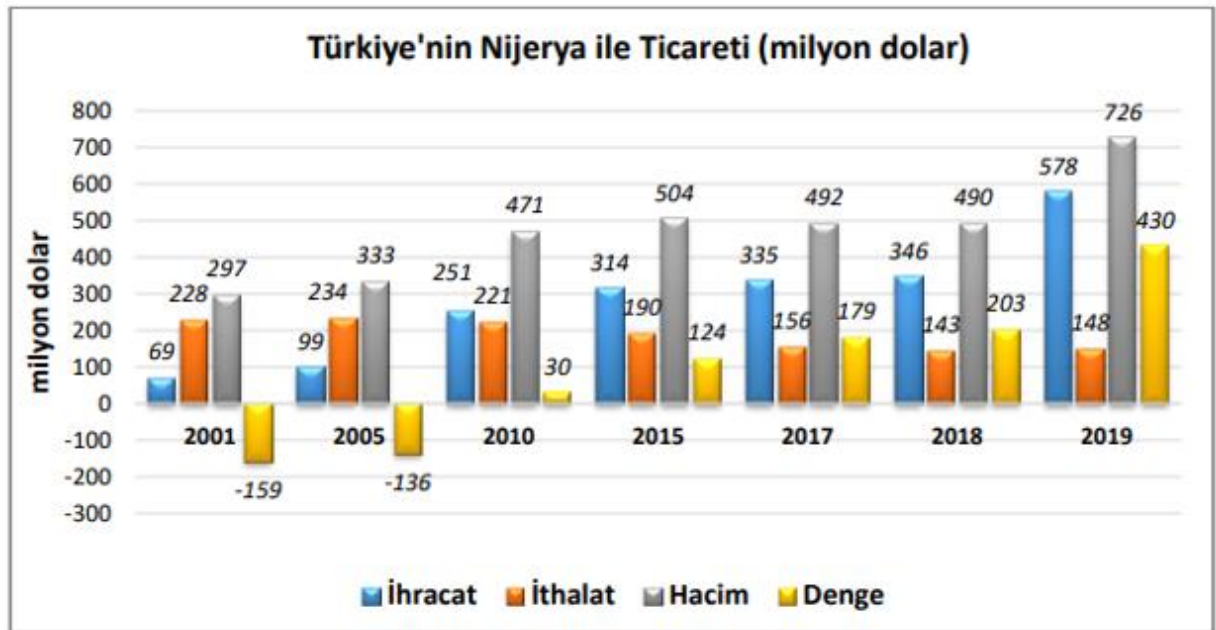
TÜRKİYE ile TİCARET

Genel Durum

Türkiye-Nijerya Dış Ticareti

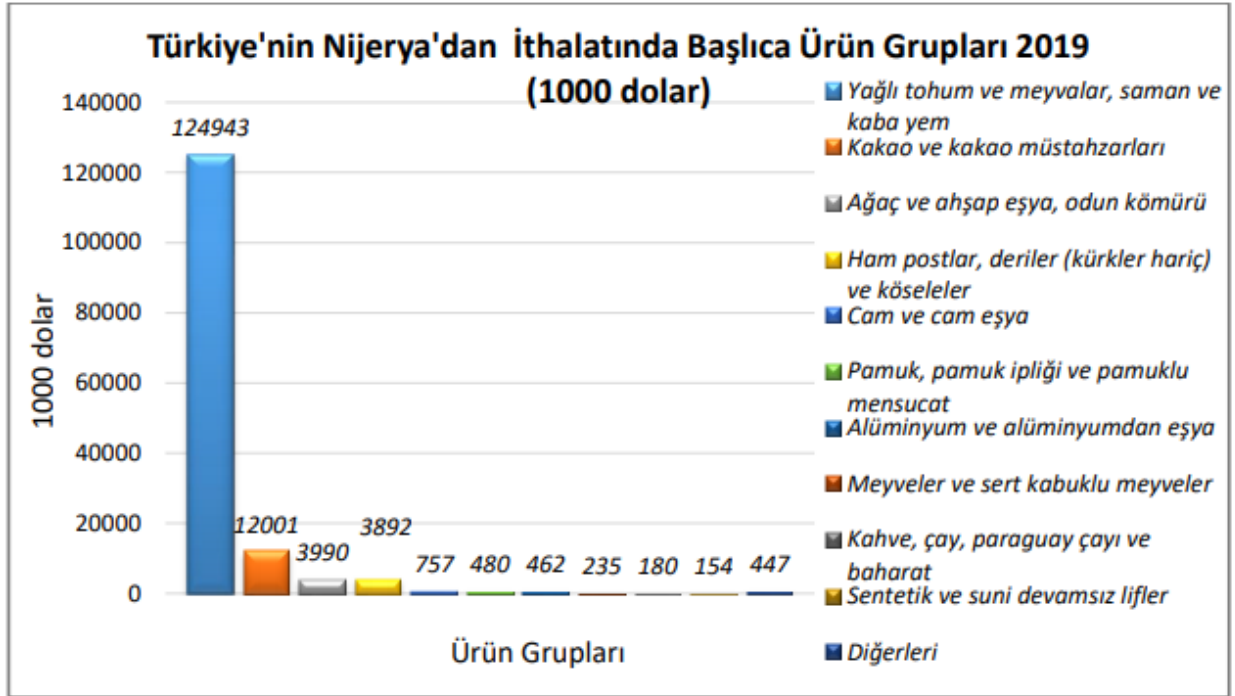

Türkiye'nin Nijerya'ya İhracatında Başlıca Ürünler

Türkiye'nin Nijerya'dan İthalatında Başlıca Ürünler

Not: Çalışmada kullanılan veriler; TÜİK, T.C. Ticaret Bakanlığı, çeşitli ansiklopedi siteleri ile Gebze Ticaret Odası Dış Ticaret Eğitim Notlarından derlenmiştir.